CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

HYDREF 2017

TGAU
CYMRAEG IAITH - UNED 3
3000N30-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2017. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

CYMRAEG IAITH

Adran A (Darllen): 30 marc

Darn Darllen 1 Gemau Olympaidd Rio

A1. Pa dîm oedd yr athletwyr o Gymru yn rhan ohono? [1]

(Tîm) Prydain

✓ = 1 marc
(Casglu gwybodaeth)

A2. Faint o fedalau enillodd Unol Daleithiau America yng Ngemau Olympaidd Rio? [1]

121 neu 46 aur, 37arian a 38 efydd
✓ = 1 marc

(Casglu gwybodaeth)

Darn Darllen 2 Proffiliau o rai o sêr Cymru

A3. Pa ffeithiau sy'n wir am Jade Jones ac Owain Doull? Rhowch linellau clir a thaclus i gysylltu pob ffaith gyda'r athletwr / athletwraig cywir. [2]

Jade Jones	Y siaradwr Cymraeg cyntaf erioed i ennill medal aur yn y Gemau Olympaidd.
	Yr athletwr / athletwraig cyntaf o Brydain i ennill medal aur yn y gamp.
Owain Doull	Enillodd wobr Personoliaeth Chwaraeon y flwyddyn ddwywaith.
	Torri record y byd yn y ras pedwar cilomedr.

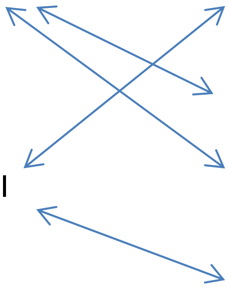

(Casglu gwybodaeth)

Mewnbynnu marc
4 ffaith yn gywir – 2 farc
3 ffaith yn gywir – 1 marc
2 ffaith yn gywir – 1 marc
1 ffaith yn gywir – 0 marc

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 3 Rheolau Taekwondo.

A4. Rhowch ✓ yn y blychau gyferbyn â'r gosodiadau cywir. [3]

Mae tri phwynt yn cael eu rhoi am lorio gwrthwynebydd.	✓
Gwyn yw lliw gwregys dechreuwyr a du yw'r lliw ar gyfer arbenigwyr yn y gamp.	✓
Ni ddylai helmed y cystadleuwyr orchuddio eu clustiau.	
Bydd tair rownd ym mhob gornest taekwondo.	✓
Mae lliw'r gwregys yn dangos safle'r ymladdwr.	✓
Am daro'r frest y mae'r mwyaf o bwyntiau i'w hennill.	

(Dehongli a chasglu gwybodaeth)

Marc yr un am bob sylw cywir hyd at 3 marc.

A5**.** Esboniwch pam mae angen gwisgo *hogu* mewn gornest [1]

- Amddiffyn rhan uchaf y corff
- Gwarchod rhan uchaf y corff
- Y frest sy'n derbyn y mwyaf o ergydion

(Dehongli a chasglu gwybodaeth)

✓ = 1 marc

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 4

Diolch byth bod yr Olympics `na drosodd!

A6. Pam mae Bethan Gwanas yn falch bod y Gemau Olympaidd wedi dod i ben? Rhowch ✓ yn y blwch cywir. [1]
(Casglu gwybodaeth)
1 marc am roi ✓ yn y blwch cywir
- Bydd yn cael mwy o gwsg drwy fynd i'w gwely'n gynnar

A7. Pa **un** o'r ffeithiau yma sy'n gywir am Mo Farah? Rhowch ✓ yn y blwch cywir. [1]
(Casglu gwybodaeth)
1 marc am roi ✓ yn y blwch cywir
- Daeth o Somalia i Brydain pan oedd yn 8 oed.

A8. Pam mae Usain Bolt yn ffefryn gan filiynau o bobl? [1]

(Casglu gwybodaeth)

Dylid nodi un o'r canlynol:

- Personoliaeth
- Carisma
- Cyflymder anhygoel

✓ = 1 marc

A9. Ydy'r ffeithiau yma am athletwyr Gemau Olympaidd Rio yn wir? Nodwch a yw'r gosodiad yn gywir neu'n anghywir drwy roi ✓ yn y golofn briodol. [4]

Marc yr un am bob sylw yn y golofn gywir hyd at 4 marc.

(Dehongli a dosbarthu gwybodaeth)

	Cywir (✓)	**Anghywir**
Mae Usain Bolt yn serennu yn rasys y 100 metr a'r 200 metr.	✓	
Cafodd Justin Gatland ei ddal yn cymryd cyffuriau bum mlynedd yn ôl.		✓
Y campau gafodd fwyaf o arian gan y Loteri wnaeth orau: seiclo, rhwyfo a hwylio.	✓	
Mae athletwyr o Kenya ac Ethiopia bob amser yn gwneud yn dda yn y cystadlaethau rhwyfo.		✓
Roedd rhai sylwebyddion yn cyfeirio at dîm Prydain fel tîm Lloegr.	✓	

Ticio dwy golofn – dim marc
✓ = 1 marc

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 5

Medalau Gemau Rio yn 'cuddio argyfwng yn ein cymunedau'

A10. Pa broblemau sydd yn y byd chwaraeon yng Nghymru?
Rhowch **dair** enghraifft. [3]

(Dehongli a dadansoddi gwybodaeth)

Gellir sôn am rai o'r rhesymau canlynol:

- Toriadau yn golygu bod clybiau lleol yn dioddef
- Gordewdra yn achosi argyfwng iechyd cyhoeddus
- Brig y tabl gordewdra plant yn Ewrop
- Caeau chwarae dan fygythiad o gael eu gwerthu i greu datblygiad tai
- Cymru yn wlad o bobl sy'n hoffi gwylio chwaraeon nid cymryd rhan
- Angen gwell cydbwysedd rhwng yr arian sy'n cael ei wario ar chwaraeon elît a chael cymunedau'n fwy heini
- Ennill medalau yn flaenoriaeth / chwaraeon ar y lefel uchaf yn cael blaenoriaeth
- Llawer o arian yn mynd i helpu ychydig o bobl i ennill medalau
- Gemau Olympaidd yn peryglu chwaraeon ar lawr gwlad

✓ = 1 marc

A11. Pa **air** mae'r Aelod Cynulliad Lee Walters yn ei ddefnyddio i ddangos bod gormod o bwyslais yn cael ei roi ar ennill medalau? [1]

(Dehongli ac adnabod geiriau)

obsesiwn
✓ = 1 marc

Darn Darllen 6

A12. Beth oedd camp Angharad Mair ym Mhencampwriaethau'r Byd yn Athen? [1]

Rhedeg
✓ = 1 marc

© WJEC CBAC Cyf.

Darnau Darllen 5 a 6

Medalau Gemau Rio yn 'cuddio argyfwng yn ein cymunedau'

a Tîm Olympaidd Cymru?

A13. Mae Darn Darllen 5 a Darn Darllen 6 yn sôn am y Gemau Olympaidd. **Cymharwch y ddau ddarn** gan gyfeirio at

- agweddau at y Gemau Olympaidd
- sut mae'r agweddau / safbwyntiau yn cael eu cyfleu [10]

(Dadansoddi, dehongli ac egluro a chymharu dau destun)

Gellir sôn am bwyntiau fel:

• Lee Walters AC yn mynegi pryder bod gormod o bwyslais a buddsoddi arian er mwyn ennill medalau yn y Gemau Olympaidd • Agwedd negyddol gormod o wario ar chwaraeon elît a chyfeirio at ddiffyg gwario ar chwaraeon cyhoeddus • Safbwynt personol ond gogwydd gwleidyddol hefyd • Geirfa negyddol e.e. peryglu, toriadau, dioddef, argyfwng • Dyfyniadau • Berfau 3ydd person e.e. teimla, dywedodd, ychwanegodd • Iaith fwy ffurfiol e.e. rydyn ni, ni allwn, rwy'n meddwl • Idiomau e.e. ar lawr gwlad, mynd i'r afael	• Angharad Mair eisiau gweld tîm Olympaidd i Gymru • Agwedd gadarnhaol, gweld posibiliadau, cyfleoedd a chynnig atebion a gwrthddadleuon • Safbwynt personol a phrofiad personol • Geirfa gadarnhaol e.e. cefnogi, llwyddo, balchder • Cyfweliad • Berfau a rhagenwau person 1af e.e. byswn a fy nyhead i • Iaith fwy anffurfiol yn cynnwys ffurfiau llafar e.e. byswn, bydde, pan oni'n • Geiriau Saesneg wedi'u Cymreigio e.e. licio • Idiom e.e. talu ar ei ganfed • Cwestiwn rhethregol yn y teitl • Is-benawdau

Gellir cyfeirio at bwyntiau eraill perthnasol.

© WJEC CBAC Cyf.

0 marc
os na cheir ymdrech i ateb y cwestiwn

1-2 marc
peth ymdrech i gymharu'r ddau destun yn fras

3-4 marc
ymdrech eithaf da i gymharu'r ddau destun gyda rhai sylwadau perthnasol

5-6 marc
cymharu'r ddau destun yn dda gyda sylwadau perthnasol am agwedd yr awduron a'r modd maent yn cyflwyno'u gwybodaeth – cynnwys ambell enghraifft/dyfyniad

7-8 marc
cymharu'r ddau destun yn dda iawn - agwedd yr awduron a'r modd maent yn cyflwyno'u gwybodaeth gan gynnig rhai dyfyniadau/cyfeiriadau at y testun

9-10 marc
cymharu'r ddau destun yn aeddfed – yn amlwg wedi deall agwedd yr awduron ac yn egluro sut maent yn cyflwyno'u gwybodaeth, gan gynnig enghreifftiau/dyfyniadau i gefnogi

© WJEC CBAC Cyf.

Cwestiwn B1 a B2 (20 marc)

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	*YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)*
Band 5	**9-10 marc** • Ysgrifennu aeddfed a threiddgar • Ysgrifennu effeithiol sy'n cynnal diddordeb y darllenydd trwy gydol y darn • Addasu'r cywair priodol yn hyderus i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau yn argyhoeddiadol gyda manylder, gwreiddioldeb a dychymyg • Adeiladwaith sicr a chydlynol; strwythur soffistigedig i'r ysgrifennu	**9-10 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa heriol ac addas yn hyderus i greu effaith neu i gyfleu ystyr benodol gywir • Gafael sicr iawn ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau addas ac effeithiol • Defnydd eang o gystrawennau cywir • Defnydd hyderus a chywir o ystod o atalnodi • Sillafu yn gywir bron yn ddieithriad • Gafael sicr iawn ar dreigladau • Gafael sicr iawn ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 4	**7-8 marc** • Ysgrifennu sy'n dangos yn glir y gallu i ddewis a dethol syniadau perthnasol a phriodol • Ysgrifennu sy'n dangos dealltwriaeth sicr sut i ddal diddordeb y darllenydd • Addasu'r cywair yn briodol a chyson i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau gyda manylder sy'n argyhoeddi a cheir peth gwreiddioldeb a dychymyg • Ysgrifennu wedi ei strwythuro'n bwrpasol a'i drefnu'n eglur i roi dilyniant rhwydd a llyfn	**7-8 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa yn gywir • Gafael sicr ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau i greu effeithiau arbennig • Defnyddio ystod dda o gystrawennau'n gywir • Defnydd cywir o ystod o atalnodi • Sillafu sicr • Gafael sicr ar dreigladau • Gafael sicr ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid

© WJEC CBAC Cyf.

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	*YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)*
Band 3	**5-6 marc** • Ysgrifennu cydlynol a diddorol ar y cyfan • Ymwybyddiaeth glir sut i ddal diddordeb y darllenydd • Cywair yn briodol ac yn addas ar y cyfan i'r pwrpas/cynulleidfa • Syniadau sy'n dangos datblygiad a cheir rhai cyffyrddiadau diddorol yn yr ysgrifennu • Gwaith trefnus sy'n rhoi dilyniant a strwythur	**5-6 marc** • Defnyddio ystod dda o eirfa yn eithaf cywir • Gafael gyson ar ramadeg ar y cyfan • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau • Defnyddio ystod o gystrawennau'n gywir ar y cyfan • Defnydd cywir ar y cyfan o ystod o atalnodi • Sillafu mwyafrif y geiriau'n gywir • Mwyafrif y treigladau yn gywir • Mwyafrif y berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn gywir
Band 2	**3-4 marc** • Peth ysgrifennu cydlynol • Peth ymwybyddiaeth o sut i greu effaith i ddal diddordeb y darllenydd • Ymdrech glir i addasu cywair i bwrpas/darllenydd • Datblygu rhai syniadau gydag ambell gyffyrddiad diddorol • Peth trefn ar y gwaith a pheth dilyniant i syniadau	**3-4 marc** • Defnyddio peth ystod o eirfa • Gafael anghyson ar ramadeg • Amrywio brawddegau rywfaint • Peth gafael ar gystrawen • Peth gafael ar ystod o atalnodi • Sillafu yn eithaf cywir • Treigladau yn eithaf cywir • Berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn eithaf cywir
Band 1	**1-2 marc** • Ysgrifennu cydlynol elfennol • Ymwybyddiaeth gyfyngedig o'r darllenydd • Peth ymdrech i addasu cywair i bwrpas/cynulleidfa • Peth cynnwys perthnasol er yn anghyson • Trefn elfennol a dilyniant syml i syniadau	**1-2 marc** • Ystod gyfyngedig o eirfa • Gafael gyfyngedig ar ramadeg • Defnyddio ystod gyfyngedig o frawddegau • Gafael gyfyngedig ar gystrawen • Peth ymdrech i atalnodi • Sillafu rhai geiriau yn gywir • Gafael gyfyngedig ar dreigladau • Gafael gyfyngedig ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
	Dim sy'n haeddu ei wobrwyo	

Ffurf anghywir – tynnu 2 farc
Camddehongli testun – haneru marc y cynnwys

© WJEC CBAC Cyf.